

ЗВІТ

про повторне відстеження результативності регуляторного акта – постанови Правління Національного банку України від 09 липня 2021 року № 74 “Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг”

Назва виконавця заходів з відстеження

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюється відповідно до статті 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Виконавець заходів з відстеження – Національний банк України (Департамент методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ).

Цілі прийняття акта

Постанову Правління Національного банку України від 09.07.2021 № 74 “Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг” (далі – регуляторний акт) прийнято з метою унормування Національним банком України (далі – Національний банк) порядку застосування заходів впливу до небанківських фінансових установ за порушення законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, уключаючи вимоги щодо взаємодії зі споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимоги щодо етичної поведінки).

Строк виконання заходів з відстеження

Повторне відстеження результативності регуляторного акта розпочато 24.04.2023 та закінчено 22.05.2023.

Тип відстеження

Повторне відстеження.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз показників результативності регуляторного акта з використанням статистичних даних.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося на підставі набутого практичного досвіду з урахуванням статистичних даних щодо кількості учасників ринків небанківських фінансових послуг, нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, на яких прямо впливає дія регуляторного акта; кількості застосованих Національним банком заходів впливу за порушення законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/61577

від 26.05.2023 11:19

числі вимог щодо взаємодії зі споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки); аналізу звернень, запитів, пропозицій небанківських фінансових установ, а також відповідних публікацій у засобах масової інформації.

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

1. Кількість учасників ринку небанківських фінансових послуг, на яких поширюється дія регуляторного акта (таблиця 1).

Таблиця 1

Учасники ринку небанківських фінансових послуг	Кількість станом на 14.07.2021	Кількість станом на 01.05.2022	Кількість станом на 01.05.2023
1	2	3	4
Кількість учасників, із них:	1565	1345	1051
Кредитні спілки	306	187	157
кредитні спілки, які мають ліцензію на надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту	205	184	157 ¹
Фінансові компанії	972	894	657
фінансові компанії, які мають ліцензію на надання послуг з факторингу	698	685	512 ²
фінансові компанії, які мають ліцензію на надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту	751	743	546 ³
Ломбарди	287	197	170
ломбарди, які мають ліцензію на надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту	211	194	169
Установи – колекторські компанії	0	67	67

¹ У тому числі 2 кредитні спілки, у яких тимчасово зупинено дію ліцензії на надання коштів у позику, у тому числі й на умовах фінансового кредиту.

² У тому числі 9 фінансових компаній, у яких тимчасово зупинено дію ліцензії на надання послуг з факторингу.

³ У тому числі 8 фінансових компаній, у яких тимчасово зупинено дію ліцензії на надання коштів у позику, у тому числі й на умовах фінансового кредиту.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

B/33-0008/61577

від 26.05.2023 11:19

2. Дані щодо кількості застосованих Національним банком заходів впливу за порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, включаючи вимоги щодо взаємодії зі споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимоги щодо етичної поведінки) (таблиця 2), станом на 01.05.2023:

Таблиця 2

Учасники ринку небанківських фінансових послуг	Кількість застосованих заходів впливу ⁴					
	накладених штрафів	тимчасово зупинених або відкликаних (анульованих) ліцензій	виключень з Державного реєстру фінансових установ або реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	письмових застережень	тимчасових заборон установі – колекторській компанії здійснювати врегулювання простроченої заборгованості	виключення відомостей про установу – колекторську компанію з реєстру колекторських компаній
Фінансові компанії	28	2	-	1	-	-
Загальна кількість застосованих заходів впливу – 31						

Водночас застосовані заходи впливу у формі накладення штрафу не мали суттєвого впливу на фінансовий стан учасників ринку небанківських фінансових послуг, оскільки під час прийняття рішення Комітетом з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг ураховуються співмірність заходів впливу вчиненому порушенню та з дотриманням принципів співмірності, урахування характеру та обставин вчинення порушення, причин, що зумовили вчинення такого порушення, заходів, ужитих для запобігання порушенню та його усунення, а також урахування наслідків порушення⁵.

Станом на 01.05.2022 до учасників ринку небанківських фінансових послуг застосовано штрафів на загальну суму 1 938 000 (один мільйон дев'ятсот тридцять вісім тисяч) гривень.

Водночас станом на 01.05.2023 до учасників ринку небанківських фінансових послуг застосовано штрафів за порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, включаючи вимоги щодо взаємодії зі споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимоги щодо

⁴ Підпункти 3 та 5 пункту 2 регуляторного акта.

⁵ Підпункт 4 пункту 3 регуляторного акта.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Пишний Андрій Григорович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000
Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

B/33-0008/61577
від 26.05.2023 11:19

етичної поведінки), на загальну суму 2 346 000 (два мільйони триста сорок шість тисяч) гривень. Слід зазначити, що даних про інші можливі витрати учасників ринку небанківських фінансових послуг, пов'язаних із виконанням вимог регуляторного акта, немає, оскільки облік таких витрат не передбачений законодавством України.

Слід зазначити, що станом на 01.05.2022 року до фінансових компаній було застосованих 25 заходів впливу, з яких: накладених штрафів – 22, тимчасово зупинених або відкликаних (анульованих) ліцензій – 2, письмових застережень – 1.

Станом на момент здійснення повторного відстеження в Національного банку немає інформації щодо кількості часу, що фактично витрачається учасниками ринку небанківських фінансових послуг під час виконання вимог регуляторного акта. Також немає інформації щодо публікацій у засобах масової інформації з оцінкою дії регуляторного акта.

Оцінка результатів реалізації акта та ступеня досягнення визначених цілей

Відповідно до Закону України від 15.11.2016 № 1734-VIII “Про споживче кредитування” Національний банк із 14.07.2021 здійснює державне регулювання та нагляд у сфері споживчого кредитування, зокрема, здійснює нагляд за додержанням кредиторствами, новими кредиторами, колекторськими компаніями законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії зі споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки) та в межах компетенції вживає заходів, спрямованих на припинення виявлених порушень прав споживачів, поновлення порушених прав споживачів, установлення та усунення причин таких порушень, установлення посадових осіб, відповідальних за виявлені порушення.

У статтях 26 і 28 Закону України “Про споживче кредитування” визначено, що Національний банк здійснює нагляд за додержанням кредиторством, новим кредитором, колекторською компанією встановлених законодавством вимог щодо захисту прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії зі споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки) та має право у встановленому ним порядку застосувати адекватні заходи впливу вчиненому порушенню. Відповідні види заходів впливу передбачені статтею 28 Закону України “Про споживче кредитування”.

Отже, прийняттям регуляторного акта забезпечено дотримання норм Закону України “Про споживче кредитування”.

Регуляторний акт також забезпечує захист прав споживачів фінансових послуг під час урегулювання простроченої заборгованості та, зокрема, визначає чіткий порядок застосування Національним банком заходів впливу до учасників

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/33-0008/61577

від 26.05.2023 11:19

ринку за порушення законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії зі споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки). Крім того, регуляторний акт дав змогу Національному банку застосовувати широкий спектр заходів впливу залежно від характеру, обставин, причин та наслідків порушення, учиненого учасниками ринку споживчого кредитування, щодо порушення законодавства України про захист прав споживачів.

Протягом дії регуляторного акта негативних відгуків щодо рівня його підготовки від учасників ринку небанківських фінансових послуг не надходило.

Результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей загалом оцінюються позитивно.

Подальший висновок щодо оцінки результативності дії регуляторного акта буде зроблено за результатами періодичного відстеження, яке здійснюватиметься відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Голова
Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

B/33-0008/61577

від 26.05.2023 11:19